


OŚWIATA

PISMO DLA MŁODZIEŻY ROBOTNICZEJ

ORGAN POLSKIEGO STOW. ROBOTNICZEGO OŚW.-GIMN. „SIŁA" W CZECHOSŁOWACJI.

Wychodzi raz na miesiąc.
Redaguje Gągola Rudolf, Orłowa.

Karwina, maj 1932.

Numer 5. **Rocznik XIV.**

Redakcja: Orłowa 624.
Administracja: Karwina VI.



Doroczne święto robotników.

Na progu wiosny, wyzwalającej naturę z okowów zimy, zdobny w kwiaty i świeżą zieleń, stanął Pierwszy Maj. W dniu tym na rzuconym w niezmierne przestrzenie świata globie ziemskim, poprzez morza i lądy, robotnicy wszystkich krajów i wszystkich narodów podają sobie spracowane ręce i w bratnim uścisku składają przysięgę: Na bój! za wyzwolenie proletarjatu, za nowe życie, za wyzwolenie świata!

Z miljonów ust wybiega jedna natchniona pieśń, jedna myśl zespala wszystkich robotników, rozmaitymi mówiących językami, jedno hasło po całej ziemi się rozlega. Pierwszy Maj — to nasze Święto. Święto, które zwiastuje, że przyjdzie WIOSNA LUDÓW, kiedy stary świat pozbędzie się pleśni politycznego i przemysłowego despotyzmu, kiedy klasa robotnicza stanie się gospodarzem świata.

Ku temu wielkiemu celowi ludzkość w niepowstrzymanym pędzie zmierza. I żadne moce, żadne potęgi tego zwycięskiego pochodu nie powstrzymają.

Mamy wprawdzie wiele trudności do pokonania, gdyż kapitał, drżąc przed potęgą robotników, którą chce zdławić, szuka dla siebie środków obrony przez słanie na naszą drogę uzbrojone armje wojska i policji i przez stawianie murów więziennych i zapór, stworzonych przez siebie praw. Ale my, zorganizowany proletarjat międzynarodowy, świadomi wielkiego posłannictwa, jakie mamy do spełnienia i ufni, że nasza siła liczebna, nasza karność i nasza potęga moralna pokonują wszystkie zapory przez kapitał stawiane, trudności tych się nie ulękniemy i nadal drogą wiodącą do Socjalizmu kroczyć będziemy.

Nigdy jeszcze proletarjat międzynarodowy nie obchodził swego Święta Majowego w warunkach tak ciężkich, jak w roku obecnym.

Cały świat, zniszczony powojennym kapitalizmem, ugina się pod ciężarem, nieznanego dotąd w dziejach, przesilenia gospodarczego, które w pierwszym rzędzie dotknęło klasę pracującą. Chciwi kapitaliści w zawrotnej pogoni za coraz to większemi zyskami nie cofają się przed niczem, żeby klasę robotniczą zepchnąć do rzędu parjasów. Wszystkie zdobycze ducha ludzkiego: zastępy nauki, wiedzy, wzięli w swoją wyłączną arendę i posługują się niemi, jako środkiem dla ujarzmienia robotnika. Maszyna, zamiast być błogosławieństwem dla robotnika, stała się dlań przekleństwem. Zamiast zwolnić go z plagi nadmiernej, pod względem czasu i fizycznego wysiłku pracy i umożliwić mu korzystanie w całej pełni z dobrodziejstw życia, maszyna wyrzuciła go na bruk i skazała go na śmierć głodową. Maszyna, która z czeluści swojej wyrzuca niezliczone bogactwa, przeznaczone do spożycia, zredukowała zdolność konsumcyjną proletarjatu do minimum.

Na domiar złego, kapitał, mający na swe usługi aparat państwowy i stworzone przez siebie prawa, coraz bardziej się koncentruje przez powoływanie do życia wielkich organizacyj, znanych pod nazwą spółek akcyjnych, trustów i karteli. Te formy zbiorowej gospodarki w rękach kapitalistów służą tylko celom wyzysku pracującej większości przez próżnującą i pasożytniczą mniejszość.

W rezultacie tej gospodarki, chciwych i zachłannych kapitalistów jest na świecie dziesiątki miljonów ludzi całkowicie i częściowo pozbawionych pracy.

Nie można sobie wyobrazić bardziej zbrodniczego systemu, niż obecny, który wytworzył tak paradoksalną sytuację, że na świecie, gdzie wszystkiego jest poddostatkiem, ludzie, całemi miljonami cierpią głód, są nieodziani i nieobuci i nie mają dachu nad głową. Miljony robotników i ich rodziny podobni dziś są do owego mitycznego półboga greckiego Tantala, który, będąc po szyję zanurzony w wodzie i mając pod ręką najpyszniejsze owoce, musiał z rozkazu rozgniewanych bogów znosić najpiekielniejsze męki pragnienia i głodu.

Obecny system długo utrzymać się nie może. Wszystko wskazuje na to, że koniec jego zbliża się. Zadaniem klasy robotniczej jest przyśpieszenie tego końca. Nie gwałtem — nie naśladujmy naszych wrogów — lecz w majestacie prawa. Przez rozumną i ofiarną pracę, przez uświadamianie tych towarzyszy, do których światło nauki Socjalizmu jeszcze nie dotarło, a przedewszystkiem przez solidarność z międzynarodowym proletarjatem.

Niechaj w dniu Święta Majowego hasło „Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się!" nie będzie pustym tylko frazesem. Włóżmy w nie jak najwięcej treści. Niechaj ono będzie pobudką do Czynu, do Boju.

Solidarność to źródło naszej siły twórczej, to źródło nadziei na lepsze i piękniejsze Jutro.

NA ZJAZD.

Po raz dwunasty — od czasów poprzewrotowych — zejdą się przedstawiciele naszych Kół, aby radzić nad losami Stowarzyszenia, by dać wytyczne w pracy naszej na przyszłość. Zejdziemy się na nasze doroczne obrady w czasach ciężkich, w czasach coraz bardziej wzmagającego się bezrobocia, w czasach największego zubożenia mas robotniczych. Nigdy nienasycony kapitał stara się wykorzystać moment światowego kryzysu gospodarczego celem zupełnego wynędznienia mas, celem odebrania klasie robotniczej wszystkich w czasach poprzewrotowych, w czasach dobrej konjunktury osiągniętych zdobyczy socjalnych. Jesteśmy świadkami ciągłych ataków pachołków kapitału na i tak już nędzne zarobki robotników, byle tylko garść uprzywilejowanych mogła krwawicą robotnika napyhać swe bezdenne wory.

Młodzież robotnicza, której to bezrobocie i ten nigdy nie zaspokojony apetyt kapitalistów najwięcej daje się we znaki, musi sobie należycie uświadomić swe posłannictwo dziejowe, musi być ciągle na straży interesów klasy robotniczej, nie śmie się dać wziąść na frazesy różnych ekstremistów, pragnących łowić ryby w mętnej wodzie, lecz przygotowywać się w tym kierunku, aby wypadki dziejowe nie zaskoczyły nas. Młodzież nasza musi pracować w tym kierunku, aby jedyna w Republice Czechosłowackiej socjalistyczna organizacja młodzieży polskiej, jaką jest Stowarzyszenie „Siła", rozwijała się i w ruchu ogólnym zajmowała takie miejsce, jakie jej się należeć powinno.

Rok ubiegły, pomimo wzmagającego się ciągle kryzysu, zamykamy bilansem dodatnim, tak co do ilości członków, jakoteż urządzeń w Kołach.

Trzeba nam wytężyć wszystkie siły, zaangażować do pracy wszystkich zdolnych członków, ażeby i w roku bieżącym wynik naszej pracy nietylko nie zmniejszył się, lecz aby wzrósł.

Sześćdziesięciolecie tow. Tadeusza Regera.

W dniu 2 kwietnia b. r. ukończył poseł tow. Tadeusz Reger sześćdziesiąty rok swego pracowitego i tak zasłużonego dla robotnika polskiego na Śląsku życia. Sześćdziesięciolecie tow. Regera spływa z czterdziestoleciem jego pracy dla socjalizmu na Śląsku i dwudziestoleciem jego pracy poselskiej.

Tow. Reger zapisał się złotemi literami w historji powstania i rozwoju polskiego socjalistycznego ruchu robotniczego na Śląsku. Jemu głównie Śląsk Cieszyński zawdzięcza swą nazwę „Czerwonego Śląska". Między innemi i nasze stowarzyszenie jest jego dziełem. On to bowiem w roku 1907 rzucił myśl założenia stowarzyszenia „Siły", co także w rok później uskutecznił. Ogromne zasługi o Śląsk poniósł zwłaszcza w ciężkich czasach poprzewrotowych, których przejścia fizyczne i moralne skołatały wielce jego zdrowie.

Ukończony szósty krzyżyk zastał tow. Regera przy pełnej niezmordowanej pracy. Chociaż tow. Reger od lat dwunastu wśród nas nie pracuje, jednak zachował dla nas pełną życzliwość, żywo się naszemi sprawami interesuje.

W imieniu organizacji, której tow. Reger jest założycielem i którą tak kochał, życzymy mu, aby długo jeszcze mógł pracować dla dobra robotnika polskiego na Śląsku.

DO MŁODZIEŻY!

Narody całego świata przeżywają kryzys w olbrzymich rozmiarach, jakiego nigdy jeszcze w dziejach nie było. **Porządek gospodarki kapitalistycznej przeżywa głębokie wstrząsy.**

Armja bezrobotnych dochodzi już do 30 miljonów mężczyzn, kobiet i młodzieży. Obok bezrobotnych szerokie masy pracujących walczą o utrzymanie egzystencji. Kapitalistyczny ustrój gospodarczy wykazuje w straszny sposób swą niezdolność do zaspakajania potrzeb ludzkości.

Poważną przyczyną tego kryzysu jest

napięta międzynarodowa sytuacja polityczna.

Do dziś dnia nie załatwiono jeszcze kwestji długów wojennych. Nie spełniono również solennych przyrzeczeń rozbrojenia. Otwarciu konferencji rozbrojeniowej w Genewie towarzyszył ryk armat na Dalekim Wschodzie. Dotychczasowe rokowania nie dawają wielkich nadziei.

Walkę o trwały i prawdziwy pokój utrudniają faszyści i nacjonaliści wszelkich krajów, którzy są zwolennikami gwałtu, jako środka politycznego.

Faszyzm jest dzisiaj więcej niż kiedykolwiek największem źródłem konfliktów

w polityce międzynarodowej. Jego akcja skierowana jest przeciwko demokracji, ruchowi socjalistycznemu i wszystkim, którzy pracują dla porozumienia międzynarodowego.

Nad całym światem wisi

niebezpieczeństwo zupełnego chaosu politycznego i gospodarczego.

Młodzieży pracująca! Taki sam jest Twój los. Lata Twej młodości nie są więcej latami pięknej młodości. Są latami nędzy, najcięższych walk, niepewności i oczekiwania, Nie ma czasu do namysłu, nie można tego uniknąć. Życie każdego dnia i godziny wymaga od młodych decyzji.

Młodzieży pracująca zdecyduj się!

Czasy nędzy są czasami najlepszego powodzenia różnych cudownych proroków. Zwracają się oni przedewszystkiem do młodzieży.

Młodzież pracująca nie może znosić swego losu z milczącą cierpliwością, która szuka lepszej sprawiedliwości. Lecz musi również wiedzieć, że jej wyzwolenie nie nastąpi cudem. Ani teorja gwałtu faszyzmu i nacjonalizmu, ani polityka gwałtu, proponowana przez komunistów, nie potrafi usunąć nędzy klasy pracującej i wprowadzić ją na drogę nowego rozwoju.

Młodzieży pracującej pozostaje tylko jedna droga walki o chleb i pokój, a to

droga socjalizmu.

Socjalizm był celem proletarjatu, kiedy przed prawie stu laty rozpoczynał walkę o swe wyzwolenie. Socjalizm jedynie prowadził robotników do walki o prawa polityczne i gospodarcze. Socjalizm dzisiaj skupia pod swemi

sztandarami największą siłę, która walczy o wyzwolenie ludu pracującego,

Międzynarodowy socjalistyczny ruch robotniczy zwalczany, prześladowany, nadużywany przez wrogów, szedł zawsze naprzód w tem silnem przekonaniu, że nadejdzie godzina, że nadejdzie dzień, w którym ludzkość pozna, że jego cel, zmiana ustroju społecznego, zwycięstwo ideału nad egoizmem, wyzwolene człowieka pracy **jest jedyną drogą dalszego postępu.**

W czasach kryzysu najbardziej daje się poznać siła i żywotność socjalistycznego ruchu robotniczego. Jest on jedyną ostoją w walce przeciwko faszyzmowi i reakcji społecznej. Broni praw politycznych robotnika i demokracji, broni jego zdobyczy socjalnych i wskazuje miljonom ludu w czasach zamieszania jasną drogę i cel.

Wrogowie przepowiadają koniec „marksizmu". Cieszą się zawcześnie.

Nigdy jeszcze konieczność urzeczywistnienia socjalizmu nie była tak nagłą, jak dziś. Rozwój życia gospodarczego na całym świecie coraz to bardziej domaga się rozwiązania na sposób socjalistyczny. Kapitalizm i nacjonalizm stoją wobec kryzysu bezradnie.

Widzimy, że ludzkość współczesna coraz to bardziej tęskni do radykalnej przemiany społeczeństwa, któraby usunęła nędzę i kryzys ludu pracującego. Tęsknotę tę zamienić w poznanie, będzie możliwe tylko w walce o socjalizm, to dziś historyczne zadania klasy pracującej a przedewszystkiem młodzieży robotniczej.

Socjalistyczne organizacje młodzieży wzywają młodzież do współpracy z setkami tysięcy młodych uświadomionych socjalistów w tych organizacjach, do spełnienia tego zadania. To jest cel młodzieży pracującej, to jest droga, która z dzisiejszej nędzy wyprowadzi młodzież do lepszej przyszłości.

Młodzieży pracująca wzywamy Cię do współudziału w światowem święcie pracy!

Nie powinno Ciebie brakować tam, gdzie młody i dojrzały proletarjat publicznie daje dowód swej woli do walki z kryzysem i faszyzmem, do budowy nowego świata socjalistycznego.

Berlin, 6 marca 1932.

Biuro Międzynarodówki Młodzieży Socjalistycznej.



Jeżeli chcesz miło, zdrowo i pożytecznie spędzić swój urlop, zgłoś się bezwłocznie do szkoły obozowej „Siły", która odbędzie się w dniach od 2 do 6 lipca b. r. w Nydku. Koszta całkowitego utrzymania 50 Kč, które należy przesłać wraz ze zgłoszeniem najpóźniej do 1-go czerwca b. r. na serkretarjat „Siły" w Karwinie VI.

Statystyka z bibljotek „Siły" za rok 1931.

W niniejszym numerze „Oświaty" zamieszczamy tabelę statystyczną, odnośnie bibljotek w naszych kołach miejscowych. Tabela ta niejest zupełną, gdyż funkcjonarjusze w poszczególnych kołach nie zadali sobie na tyle trudu, ażeby wszystko dokładnie opracować. Zamieszczamy jednak tabelę tak jak jest, żeby Koła wiedziały, co powinne dokładnie notować, by na przyszły rok tyle pustych miejsc w niej nie raziło.

Liczba bieżąca	Koło	Ilość										Wypożyczono										Ilość półdni urzędowych	Ilość wypożyczających			Czytelnicy według zatrudnienia							
		Beletrystycznych		Naukowych		Czasopism		Dla młodz. szkol.		Razem		Beletrystycznych		Naukowych		Czasopism		Dla młodz. szkol.		Razem													
		Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów	Dzieł	tomów		Mężczyzn	Kobiet	Razem	Górnicy	Robotnicy	Rzemieślnicy	Urzędnicy	Nauczyciele	Studenci	Nauczycielki	Kobiety w gospodarstwie domowem
1	Darków									110	110									28	28												
2	Karwina I.	203	218	32	32					235	250	604	604	18	18					622	622	52											
3	Karwina-Sowiniec	171	207	113	111					284	318	191	175	4	4					195	179	52			27								
4	Łąki	114	120	36	38					150	158																						
5	Łyżbice									78	78									56	56	48			35								
6	Orłowa	763	946	246	240	18	20	36	38	1063	1244	1459	1876	121	136	8	8	29	31	1617	2051	97	85	23	108	24	5	20	19	2	15	3	20
7	Poruba	143	171	8	12					151	183	21	29	1	1					22	30	16			5								
8	Stonawa	382	420	123	123					505	543	262		34						296		52			156								
9	Stare Miasto	34	39	30	30					64	69	Bibljoteka jest połączona z gminną bibljoteką. Odłączenie ma nastąpić w r. 1932.																					
10	Sucha Średnia	60	60	40	40					100	100	10	10	40	40					50	50				20								
11	Szumbark	98	98	201	201			121	121	420	420	185	185	582	582			493	493	1260	1260	96			39								
	Razem	1968	2279	829	827	18	20	157	159	3160	3473	2732	2879	800	781	8	8	522	524	4146	4276	413											

Statystyka działalności Kół miejscowych Stowarzyszenia „Siła“ za rok 1931.

Liczba bieżąca	Koło miejscowe	Członkowie					Pobrano legitymacyj	Pobrano znaczków				Praca organizacyjno-oświatowa						Obrót kasowy			Należytość statutowa		Zaległość za znaczki, legitymacje i odznaki Stan 31./III. 1932	Wypłacono różnych subwencyj
		Stan 31./XII. 1930	Przystąpiło	Wystąpiło	Stan 31./XII. 1931	Z tego żeńskich		kl. I.	kl. II.	kl. III.	kl. VI.	Zebrań waln. i czł.	Posiedzeń wydz.	Odczytów	Uczestników	Wieczorków dysk.	Uczestników	Dochody Kč	Rozchody Kč	Saldo 31./XII. 1931 Kč	Wynosi Kč	Wpłacono do 31./III. 1931 Kč	Kč	Kč
1.	Błędowice Dolne	79	5	8	76	18	2	—	320	240	40	3	17	1	60	—	—	11.947·75	11.962·05	4.396·07	324·45	308·15	—	250·—
2.	Bystrzyca n./O.	36	—	4	32	4	10	—	100	100	50	7	4	—	—	21	483	2.208·—	2.363·—	180·—	77·66	303·40	—	330·70
3.	Cieszyn Czeski	—	28	—	28	4	40	50	100	50	50	1	—	—	—	—	—	903·40	695·60	207·80	—	—	—	50·—
4.	Cierlicko Dolne	20	—	—	20	2	—	—	80	—	30	1	—	3	40	2	30	1.200·—	1.120·—	80·—	—	—	—	—
5.	Doubrawa	33	3	17	19	7	—	12	100	20	20	1	2	—	—	—	—	2.129·—	1.928·15	452·35	37·75	54·—	—	—
6.	Darków	15	7	—	22	4	11	—	40	—	190	2	6	1	55	1	22	2.080·37	1.053·90	1.026·47	Nie podano		—	70·—
7.	Frysztat	24	10	8	26	4	20	-	200	100	—	3	9	—	—	—	—	1.548·45	1.738·80	141·60	129·75	128·—	40·—	550·—
8.	Gruszów	123	25	20	128	39	15	-	350	180	100	2	16	1	50	—	—	1.119·60	2.171·90	237·70	317·40	—	321·—	50·—
9.	Karwina I.	153	28	23	158	34	35	—	600	450	250	2	13	2	70	4	80	8.296·01	5.995·60	13.092·02	554·18	560·15	—	735·20
10.	Karwina II.	84	18	1	101	7	28	—	280	60	70	5	13	—	—	30	750	11.477·80	11.454·30	58·50	—	—	—	—
11.	Karwina-Sowiniec	37	11	4	44	1	11	—	210	70	28	1	11	—	—	4	20	2.444·10	1.199·15	1.817·68	96·60	211·—	—	300·—
12.	Końska	34	7	4	37	2	10	—	100	—	—	14	2	3	69	10	140	8.213·90	10.686·—	938·40	49·95	—	—	—
13.	Leszna Dolna	80	—	25	55	10	30	—	400	200	—	13	2	—	—	—	—	6.606·80	8.216·90	3.674·60	65·60	—	335·—	450·—
14.	Lutynia Niemiecka	—	—	—	—	—	—	20	50	45	20	—	—	—	—	—	—	493·65	190·60	303·05	—	—	10·—	—
15.	Łazy	107	18	20	105	30	19	16	650	430	105	2	11	1	27	1	21	3.630·60	3.759·35	1.039·73	171·92	164·60	—	150·—
16.	Łąki	34	6	—	40	4	9	—	100	129	—	2	10	1	39	—	—	889·—	1.172·30	1.779·07	77·—	139·—	—	403·—
17.	Łyżbice	40	2	11	31	—	—	400	—	—	—	7	—	2	26	—	—	2.435·60	3.506·90	1.641·38	37·90	37·90	—	100·—
18.	Marklowice Dolne	36	—	8	28	6	—	—	—	—	—	3	3	1	50	—	—	59·50	430·30	500·10	—	—	—	350·—
19.	Marjańskie Góry	10	12	—	22	8	10	—	20	30	—	6	4	1	63	—	—	524·70	423·50	351·—	102·50	—	94·—	424·50
20.	Nawsie	—	13	—	13	—	20	—	50	50	20	1	4	—	1—	—	—	82·50	38·80	43·70	—	—	202·—	—
21.	Nydek	—	22	—	22	4	30	50	50	50	—	1	1	—	—	—	—	Nie podano			—	—	81·—	—
22.	Orłowa	151	24	14	161	40	26	50	752	350	50	5	14	3	96	—	—	20.543·91	20.283·76	373·72	661·25	634·25	—	50·—
23.	Ostrawa Mor.	—	—	—	—	—	—	—	100	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115·—	—
24.	Ostrawa Śl.	31	11	19	23	6	20	—	50	50	50	5	13	—	—	—	—	11.458·44	11.119·69	338·75	50·80	50·80	—	650·—
25.	Olbrachcice	44	4	7	41	5	3	—	150	20	—	2	14	1	35	2	47	3.380·25	3.470 70	64·50	Nie pod.	23·40	—	100·—
26.	Poruba p. Orłowej	36	—	15	21	3	—	30	140	105	20	1	8	—	—	—	—	2.658.50	2.775·64	1.053·76	14·50	87·—	—	200·—
27.	Pietwałd	—	—	—	—	—	30	—	120	30	10	—	—	—	—	—	—	Nie podano			—	—	220·—	-
28.	Pudłów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29.	Przywóz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30.	Ropica	23	15	3	35	11	10	—	100	—	—	12	3	1	—	1	29	3.966·—	3.926·—	40·—	37·50	—	414·—	134·20
31.	Stonawa	88	5	7	86	8	9	—	600	200	—	1	9	—	—	11	209	13.051·46	12.658·15	397·31	85·40	132·40	—	—
32.	Skrzeczoń	43	—	11	32	4	—	—	125	25	25	1	8	1	50	2	40	2.988·80	3.460·25	1.026·40	81·—	55·70	—	—
33.	Stare Miasto	25	6	1	30	—	—	—	—	—	—	3	9	—	—	2	40	3.806·—	3.389·80	1.064·20	—	—	70·—	284·—
34.	Sucha Dolna	49	8	4	53	3	21	—	295	110	50	2	9	—	—	—	—	2.362·35	1.948·30	1.848·68	228·62	187·30	—	800·—
35.	Sucha Średnia I.	58	8	6	60	16	5	—	85	160	—	Nie podano						967·40	2.112·90	414·20	108·70	87·40	—	—
36.	Sucha Średnia II.	19	21	2	38	—	22	10	50	100	50	1	16	—	—	—	—	2.739·15	2.581·20	1.747·56	321·40	209·90	—	250·—
37.	Sucha Górna	19	7	4	22	—	7	—	102	60	30	1	6	—	—	—	—	3.658·50	3.509·90	82·90	72·50	112·35	—	498·30
38.	Szumbark	56	—	15	41	18	5	—	100	100	—	4	12	—	—	—	—	1.631·30	1.850·70	185·65	506·90	17·—	—	—
39.	Trzyniec	52	38	10	80	3	60	200	300	100	—	9	6	—	—	5	29	5.479·95	7.654·73	2.873·04	32·70	426·20	—	329·—
40.	Żywocice	42	7	8	41	10	15	50	160	160	—	4	12	—	—	—	—	Nie podano			79·05	79·05	138·—	70·—
	Razem	1681	369	279	1771	315	533	888	7029	3774	1333	128	267	23	830	96	1940	145.082·47	150.848·82	43.471·89	4.322·98	4.008·95	2.040·—	7.578·90

Liczba bieżąca	Koło miejscowe	Sekcje: dramatyczna – Członków	Wyćwiczono sztuk	Występowało osób	Prób	Przedstawień	Widzów na przedstawieniach	wychowania fizycznego – „Siłaczy“	„Siłaczek“	Dorost „Siłaczy“	Dorost „Siłaczek“	Chłopcy szkolni	Dziewczynki szk.	Ćwiczeń	% udział w ćwicz.	Występów publ.	Występowało osób	Wycieczek w góry	Uczestników	Wycieczek innych	Uczestników	chóru – Jaki chór?	Członków	Prób	Występów	inne – Jaka?	Członków	Prób	Występów	Urządzenia – Akademje	Wieczornice	Koncerty	Bale	Festyny	Kursy tańców	Zabawy z tańcami	Przedstaw. filmowe
1.	Błędowice Dolne	30	3	30	12	3	150	18	14	—	—	—	—	55	80	4	26	1	80	—	—	mieszany	40	19	5	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	4	—
2.	Bystrzyca n./O.	22	4	19	21	2	400	10	—	—	—	—	—	64	100	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—
3.	Cieszyn Czeski	—	—	—	—	—	—	12	3	—	—	—	—	40	50	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Cierlicko Dolne	5	6	7	20	4	Nie pod.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	muzyczna	16	52	10	—	—	1	—	1	—	1	—
5.	Doubrawa	Dow.	1	16	11	1	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
6.	Darków	16	Nie podano			1	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	męski	12	16	1	muzyczna	5	16	3	—	1	—	—	—	—	—	—
7.	Frysztat	20	4	24	?	4	?	8	4	—	—	6	14	42	100	2	—	—	—	—	—	męski	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1
8.	Gruszów	28	4	60	24	4	500	16	12	—	—	24	18	150	—	1	40	1	22	—	—	mieszany	Nie pod.			„Hazena“	Nie pod.			—	—	—	—	—	—	1	—
9.	Karwina I.	35	2	58	26	2	530	12	8	—	—	14	21	256	80	1	35	1	64	1	28	miesz. i męski	57	95	5	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	4	—
10.	Karwina II.	20	Nie podano					16	Nie podano											1	45	—	—	—	—	piłka nożna	40	—	45	—	—	—	1	—	—	5	—
11.	Karwina-Sowiniec	20	3	86	18	3	?	16	1	—	—	22	23	134	85	5	8	1	20	10	30	męski	25	40	7	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—
12.	Końska	12	5	28	32	3	450	10	—	—	—	—	—	90	90	5	6	2	27	1	7	męski	16	28	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—
13.	Leszna Dolna	31	7	27	28	4	600	21	8	—	—	—	—	42	70	14	14	1	35	3	80	męski	32	38	5	narciarska	8	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
14.	Lutynia Niemiecka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	Łazy	40	4	31	29	6	1500	11	9	—	—	41	45	101	80	6	120	1	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—
16.	Łąki	18	2	29	11	2	412	9	—	—	2	—	—	31	100	4	8	1	25	—	—	męski wsp. z Macierzą	Nie pod.			muzyczna	11	56	6	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	Łyżbice	14	Nie podano					6	—	—	—	—	—	20	—	—	—	2	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
18.	Marklowice Dolne	15	2	?	10	—	—	5	3	—	—	—	—	75	80	—	—	2	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
19.	Marjańskie Góry	14	1	8	5	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	13	—	—	mieszany	12	37	12	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
20.	Nawsie	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	20	85	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21.	Nydek		—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	16	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22.	Orłowa	Dow.	9	81	46	6	1502	17	9	15	10	33	46	340	80	5	143	2	140	7	140	męski i miesz.	52	29	1	narciarska	17	-	—	1	1	—	1	1	—	1	—
23.	Ostrawa Mor.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24.	Ostrawa Śl.	21	2	23	14	2	?	8	8	—	—	17	12	48	90	3	36	3	70	—	—	—	—	—	—	„Hazena“	Nie pod.			—	—	—	1	1	—	5	—
25.	Olbrachcice	Dow.	2	34	16	2	147	8	—	—	—	—	—	11	100	—	5	2	49	—	—	—	—	—	—	muzyczna	16	46	18	—	1	—	1	—	—	4	—
26.	Poruba p. Orłowej	Dow.	1	14	9	1	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
27.	Pietwałd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28.	Pudłów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29.	Przywóz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30.	Ropica	20	6	28	21	3	380	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
31.	Stonawa	34	6	71	33	5	?	14	10	—	—	17	16	37	80	2	29	2	42	2	57	męski i miesz.	32	47	8	esperanto	18	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
32.	Skrzeczoń	12	3	—	—	3	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	męski	16	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
33.	Stare Miasto	12	8	78	34	5	1000	14	—	—	—	—	—	45	78	—	—	1	18	—	—	miesz. wsp. z Macierzą	38	16	2	—	—	—	—	1	—		—	—	—	2	-
34.	Sucha Dolna	12	3	12	15	3	80	23	4	—	—	—	—	60	75	5	45	1	30	1	23	męski	28	41	6	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	8	—
35.	Sucha Średnia I.	20	4	20	30	4	500	15	10	12	7	—	37	96	75	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
36.	Sucha Średnia II.	30	3	38	20	2	?	10	—	—	—	—	—	15	—	—	6	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6	—
37.	Sucha Górna	11	1	14	16	1	50	12	—	—	—	—	12	42	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
38.	Szumbark	20	4	102	30	5	75	12	5	—	—	16	18	37	60	—	—	—	—	—	—	miesz. wsp. z Macierzą	25	30	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—
39.	Trzyniec	25	5	36	69	6	1160	—	—	13	—	—	—	65	—	—	—	1	18	—	—	—	—	—	—	muzyczna	20	104	45	—	—	—	1	—	—	1	—
40.	Żywocice	30	3	84	14	4	413	6	—	—	—	—	—	12	85	—	—	1	40	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	—
	Razem	587	108	1058	614	92	10785	345	108	40	19	184	262	1944	75	61	541	32	820	27	430		393	436	62					2	4	4	19	14	2	68	1

W rubryce: Należytość statutowa — wpłacona do 31 III 1932 są zaniesione należytości wpłacone za rok 1931 (Tylko za rok 1930 koła: Łąki, Sucha Śr. I i Sucha Śr. II. Za rok 1930 i 1931 koła: Bystrzyca, Gruszów, Karwina-Sowiniec, Poruba, Stonawa Sucha, Górna i Trzyniec). W rubryce: Zaległości za znaczki, legitymacje i inne — zaniesione są zaległości za rzeczy pobrane do 31 III 1932 nie zapłacone. W rzeczywistości zaległości kół są wyższe, gdyż nie uwidoczniono tam tych kwot, na które koła w przeciągu pierwszego kwartału 1932 się obciążyły.

Dochody: Zestawienie rachunkowe Stow. „Siła“ za rok 1931. Rozchody:

PRZEDMIOT	Kč	PRZEDMIOT	Kč
za 194 legitymacyj po 5 Kč	970·—	za wydatki administracyjne	771·15
za 161 legitymacyj po 3 Kč	483·—	zgromadzenia, posiedzenia, konferencje	1.817·20
za 3 legitymacje po 2 Kč	6·—	sekcja wychowania fizycznego	1.197·45
za 558 znaczków I klasy po 1·50 Kč	837·—	dział oświatowy	336·60
za 5.699 znaczków II klasy po 1·50 Kč	8.548·50	inwentarz	630·70
za 3.069 znaczków III klasy po 0·80	2 455 20	subwencje, zapomogi dla bezrobotnych	1.300·—
za 1.205 znaczków IV klasy po 0·40 Kč	482·—	kaucja za „Siłę“ w Mor. Ostrawie	1.500·—
za 10 odznaków członkowskich po 4·50 Kč	45·—	wydatki pocztowe	814·70
za 125 odznaków członkowskich po 3·50 Kč	437·50	drukowanie „Oświaty“	7.557·75
za 15 procent należytości statutowej od Kół	3.467·—	redakcja „Oświaty“	925·60
za druki	134·60	prasa	89 90
za subwencje z powiatów i inne	3.867·—	druki	1.005·55
za odsetki	566·15	sekretarjat	1.650·—
za wpłacone przez uczestników Olimpjady w Wiedniu	5.251 80	ubezpieczenia	547·—
za książki	270·60	opłata do Międzynarodówki	419·60
za fotografje Zjazdu krajowego w Bystrzycy	697·—	1 000 sztuk odznak członkowskich „Siły“	3.040·—
za inseraty w „Oświacie“	500·—	wydatki olimpjadowe	5.702 70
za „Dzień Siły“ z Kół	543·30	fundusz budowy domu	10 000·—
za nieoznaczone dochody z Kół	279·—	fotografje zjazdu krajowego „Siły“ w Bystrzycy	815·—
za różne (194 Kč za karafjaty)	335·10	różne	378·75
Razem	30.176 35	Razem	40.499·65
Saldo 31 grudnia 1930	10·650 70	Saldo z dniem 31 grudnia 1931	327·40
Razem	40.827·05	Razem	40 827 05

Stan czynny: Bilans Stowarzyszenia „Siła“ za rok 1931. Stan bierny:

Fundusz budowy domu	10 000·—	Zaległość do Międzynarodówki	419 60
Udział w Domu Polskim w Mor. Ostrawie	100·—	Zaległość Drukarni Ludowej za drukowanie „Oświaty“	1.804 50
Kaucja za „Siłę“ w Mor. Ostrawie	1.500·—		
740 odznak członkowskich po 3·50 Kč	2.590·—	Razem	2.224·10
397 bloków kasowych po 3·20 Kč	1.270·40	Stan majątku	15.458·20
Iwentarz	1.994·50		
Gotówka w kasie podręcznej	227.40		
Razem	17.682·30	Razem	17 682·30

Za Zarząd Główny:
Józef Kowalczyk m. p. sekretarz. **Jan Wigłasz** m. p. skarbnik. **Józef Badura** m. p. przewodniczący.

Za komisję kontrolującą:
Aug. Mencner m. p. **Leopold Hill** mp **Józef Więckowicz** m. p.

Z PRZEDSTAWIENIA „SIŁY“ W ORŁOWEJ, „GWIAZDA SYBERJI“.



Olga
Santariusówna A.



Stoją od lewej: Zdzisław (Horaček E.), kapitan (Santarius F.), Kazimierz (Pilch), Tatrow (Möhwald G.), Olga, Grawiczyn (Szarowski F.), reszta więźniowie i dozorcy więzienni (Nowak St. Santarjus, T. Przeczek, Darda, Konieczny, Brzoza, Pytlik T., Molinek B.)



Anzelm
(Horaček Wł.)

(Fot. tow. Fierla R.)

Czterdziestoletnia rocznica „Siły“ we Wiedniu.

Dnia 17 kwietnia b. r. obchodziło Stowarzyszenie „Siła“ w Wiedniu czterdziestoletnią rocznicę swego założenia. Stowarzyszenie to istniało już od r. 1869 i nosiło nazwę „Stowarzyszenie wzajemnej pomocy robotników polskich „Siła“ w Wiedniu“. Około roku 1877 zostało ono policyjnie rozwiązane a na jego miejsce stworzono stowarzyszenie „Zgoda“, z którego powstało ponownie w kwietniu 1892 roku dziś istniejące stowarzyszenie „Siła“.

W latach początkowych swojego istnienia „Siła“ była ostoją dla emigrantów zakordonowych, którym nie wolno było swego czasu w Austrji należeć do żadnych stowarzyszeń politycznych, jako obcokrajowcom. „Siła“, nosząc nazwę stowarzyszenia oświatowego, dawała im nietylko przytułek, ale starała się także o szerzenie i krzewienie oświaty wśród tych emigrantów. Niejeden robotnik polski, opuszczając Wiedeń, brał na dalszą drogę i pewien zasób wiedzy, nabytej za pośrednictwem stowarzyszenia „Siły“. Krzewienie oświaty wśród wychodźców na terenie miasta Wiednia było zawsze przedniem zadaniem stowarzyszenia, które posiada obecnie własny chór śpiewacki, bibljotekę liczącą 1.500 tomów, urządza odczyty naukowe i polityczne, prowadzi lekcję języka polskiego dla dzieci i dorosłych a także inne kursa naukowe dla starszych. Znaczenie pracy kulturalnej będzie też silniej zadokumentowane uwagą, że wielka część wybitnych działaczy socjalistycznych niejednokrotnie współpracowała i miewała w „Sile“ odczyty.

Dalszą pracą stowarzyszenia była konsolidacja robotników polskich na terenie Wiednia. Z powodu wielkiej rozległości miasta zakładano tu sekcje i oddziały, z których z biegiem czasu potworzyły się samodzielne stowarzyszenia, jak np. „Proletarjat“, „Oświata“ i inne. Z biegiem lat zmieniły się stosunki i zmieniło się także pole pracy. Dzisiejszem zadaniem stowarzyszenia jest utrzymanie tej starej placówki dla młodszego pokolenia i zapobieżenie wynarodowieniu się tegoż.

Manifestacje majowe.

Podobnie jak w ubiegłych latach, także w roku bieżącym członkowie „Siły“ wezmą korporatywny udział w mundurkach i ze sztandarami wspólnie z Polską Socjalistyczną Partją Robotniczą w demonstracjach majowych, które odbędą się w następujących miejscowościach:

ORŁOWA, ref. tow. poseł Chobot, dla gmin: Orłowa, Karwina, Łazy, Doubrawa, Poruba, Lutynia Polska, Sucha Średnia, Sucha Dolna.

MOR. OSTRAWA, ref. tow. Badura, dla gmin: Morawska Ostrawa, Marjańskie Góry, Gruszów, Śląska Ostrawa i okolica.

TRZYNIEC, ref. tow. Sembol, dla gmin: Trzyniec, Leszna Dolna, Końska, Wędrynia, Niebory, Oldrzychowice, Łyżbice, Ropica.

CIESZYN CZESKI, ref. tow. Wawreczka, dla gmin: Cieszyn Czeski, Świbica i okolica.

FRYSZTAT, ref. tow. Goetze, dla gmin: Frysztat, Stare Miasto, Piotrowice, Marklowice, Darków.

STONAWA, ref. tow. Łukosz, dla gmin: Stonawa, Łąki, Olbrachcice, Sucha Górna.

BOGUMIN, ref. tow. Kotarba, dla gmin: Bogumin, Skrzeczoń, Lutynia Niemiecka, Wierzniowice, Dziećmorowice.

BYSTRZYCA, ref. tow. Gromnica, dla gmin: Bystrzyca, Nydek, Gródek, Karpętna.

NAWSIE, ref. tow. Mencner, dla gmin: Nawsie, Jabłonków, Mosty, Łomna Dolna, Milików, Piosek.

LIGOTKA KAMERALNA, ref. tow. Kohut, dla gmin: Ligotka Kameralna, Gnojnik, Śmiłowice, Guty.

BŁĘDOWICE DOLNE, ref. tow. poseł Chobot, dla gmin: Błędowice Dolne, Szumbark, Żywocice, Cierlicko G.

Tegoroczne wiece majowe odbędą się również wspólnie z czeską i niemiecką socjalną demokracją. Sytuacja obecna wymaga, aby manifestacje majowe wypadły jak najpotężniej, aby zamanifestować należycie

przeciw zbrojeniom wojennym!
przeciw bezrobociu i wydalaniom!
za pokojem światowym i demokracją gospodarczą!

wreszcię żądamy socjalizacji kopalń, skrócenia czasu pracy, rozszerzenia opieki nad bezrobotnymi.

W czasie powszechnego kryzysu światowego, który stał się kryzysem ustroju kapitalistycznego — solidarność, świadomość klasowa, zrozumienie swej własnej siły, braterstwo równych z równymi, wolnych z wolnymi — nabierają aktualnego znaczenia. Zwiększającego się ruchu socjalistycznego — burżuazja zwyczajnemi środkami nie zdoła wstrzymać. Dlatego faszyzm w różnych postaciach wybrała jako taran przeciwko fali socjalistycznej. A różni renegaci, różni eks-socjaliści, obecnie dyktatorzy, lub ich sługusy — spełniają niezaszczytną rolę pomocników kapitału i burżuazji. Tu i tam udało się tym zdrajcom wstrzymać rozpęd, ale to chwilowe sukcesy. Idei nie uda się zabić, ona pokona wykonawców i narzędzia wyzysku, przy powszechnem zrozumieniu, przy zbiorowym wysiłku.

Czerwony sztandar naszem hasłem, naszym znakiem, wiodącym do zwycięstwa.

Z działalności Kół.

Orłowa. (Akademja.) Znane ze swych urozmaiconych programów akademje lat ubiegłych i tym razem ściągły masy publiczności, aby przyglądnąć się wynikom pracy sekcji wychowania fizycznego podczas sezonu zimowego. U młodzieży, która wystąpiła ze swojemi ćwiczeniami, widać było, iż jest między niemi staranie o dobre wykonanie i chęci do pielęgnowania odpowiedniej kultury cielesnej. To też wykonanie a przedewszystkiem występy „Siłaczy“ i „Siłaczek“ spotkały się z burzą oklasków, co jest najlepszym dowodem ich sukcesu. Należałoby jednak zwrócić uwagę na jedno, iż w stosunku do lat ubiegłych dało się zauważyć cośkolwiek rozluźnienie karności, szczególnie u młodzieży szkolnej. Również nie można puścić milczeniem tego, iż nie było widać wśród ćwiczących towarzyszy i towarzyszek, którzy w występach brali udział w latach ubiegłych. A jako znającemu stosunki w Kole orłowskiem, trzeba stwierdzić, iż jest to wprowadzaniem przez nich tego, na co się skarżyli podczas swej pracy na polu wychowania fizycznego. Przez takie zajęcie stanowiska nie usunie się tego zła. Trzeba wytrwać na posterunku, a z czasem stanie się, iż 30—40-letni członkowie nie będą czemś podziwiającem w szeregach gimnastyków; będzie wówczas tak, jak jest u wszystkich innych organizacjach gimnastycznych i sportowych, gdzie obok 18-letniego staje 35-letni gimnastyk czy sportowiec i czuje się z nim na równi, bo nie wiek decyduje o młodości, lecz to, jak się kto czuje starym. To niechaj będzie dla nas wskazówką. Przypuszczać należy, iż jest to może chwilowe odrętwienie, i że w niedługim czasie, kiedy nadejdą występy letnie, wszyscy ci staną razem do jednego sze-

***Każdy członek „Siły“ w Błędowicach Dolnych dnia 8 maja głosuje na listę* Nr. 1!**

1-szego Maja wszyscy na ulicę, do pochodu!

regu, aby wskazać na piękno i rytm ruchu zdrowego i przez kulturę cielesną należycie rozwiniętego ciała.

— (Na marginesie przedstawienia „Powrót do grzechu", kom. w 3 aktach przez St. Kiedrzyńskiego.) Przygotowując jakąkolwiek imprezę, pod żadnym względem nie można się kierować względami osobistemi, lecz dbać, aby przygotowany program wypadł ku zadowoleniu publiczności, aby osięgnąć to, do czego wszelkiemi akcjami kulturalnemi zdążamy. Przedewszystkiem należy uwzględniać powyższe przy naszych przedstawieniach. Zdarzają się bowiem wypadki, że przez niefortunne obsadzenie poszczególnych ról, czy też niezupełne opanowanie ról, nie przedstawi się tego, do czego zdążał autor, sztukę się wypaczy. Reżyser zanim przystąpi do rozdawania ról, musi sztukę dokładnie przestudjować, zapoznać się z każdą akcją, wywnioskować typ każdej osoby i stosownie do tego rozdać następnie role. Sam zaś, o ile gra, bierze dla siebie rolę typu takiego, jakie zazwyczaj grywa, nie jest zatem powiedziane, aby to była rola główna itp. Osoby dobiera się zawsze nie takie, któreby grały, lecz takie, które potrafią daną rolę odegrać. Sami zaś amatorzy nie mogą brać pod uwagę to, jak będzie na scenie wyglądać, ładny czy brzydki, młody czy stary, bo w tym wypadku nie decyduje wygląd zewnętrzny danej osoby, lecz jego interpretacja danej roli. Wówczas uniknie się dla samego amatora pewnego skrępowania nieodpowiednią rolą, dla publiczności znowu niemiłych zgrzytów, jakie z tego wynikają. Jeżeli znowu chodzi o samych amatorów, to w pierwszym rzędzie muszą opanować na słówko swoje role. Bez tego nie jest do pomyślenia, aby przedstawienie mogło się udać. Nie można tu powoływać się na suflera, który nie zda się na nic, jeżeli amator roli nie umie. Jest on jako taki tylko siłą pomocniczą i nie można go nijak brać do odpowiedzialności. Są to sprawy, na które trzeba zważać przy urządzaniu przedstawienia, a wówczas uniknie się niedociągnięć, jakie miały miejsce podczas ostatniego przedstawienia.

— Dnia 8 maja obywatele orłowscy zadecydują, kto w przeciągu dalszych czterech lat będzie prowadził gospodarkę gminną. W dniu tym odbędą się wybory gminne, do których Polacy stawiają jedyną listę polską, listę Polskiej Socjalistycznej Partji Robotniczej. Lista ta, która jest prowadzona przez znanego działacza na terenie Orłowej tow. Józefa Koniecznego, otrzymała **nr. 6.** Na liście tej postawiono również towarzyszy „Siłaczy" a mianowicie ttow.: Wójcik, Wigłasz, Möhwald Wł., Jarzyna, Konieczny Adolf, Zientek, Sarganek Paweł, Wratny. Jest zatem obowiązkiem każdego członka „Siły" listę tę popierać i na rzecz jej agitować. Od ilości zdobytych mandatów zależeć będzie nasze położenie w przyszłości. Będą się zwracać do Was komuniści z szumnemi przyrzeczeniami, zaś na naszych towarzyszy rzucać będą wszędzie błoto, z czego są oni znani. Wiemy zresztą dobrze, w jakim kierunku idzie ich praca na rzecz robotników, wiemy jaką drogą chadzają, aby następnie zniszczyć to, co długoletnią pracą było trzeba zdobywać. Nikt zatem nie powinien brać pod uwagę ich postępowania, ich frazesy i przyrzeczenia. Z drugiej strony będą napierać faszyści z pod znaku „Narodniho sdružení" itp. organizacyj szowinistycznych. Ci swoją większość będą się starać zdobyć różnemi groźbami i terorem, czego nikt nie powinien się obawiać, gdyż wybory są tajne i nikt nie może wiedzieć, komu swój głos odda. Bezpodstawne są zatem wszelkie obawy. Każdy uświadomiony „Siłacz" „Siłaczka" odda głos swój na listę Polskiej Socjalistycznej Partji Robotniczej. Nie powinny tu wchodzić w rachubę żadne względy wyznaniowe itp., bo tu rozchodzi się o naszą przyszłość, o nasze prawa kulturalne i narodowe, a te nasi zastępcy bronili zawsze w miarę sił i możności. Obdarzmy ich nadal swoim zaufaniem, a każdy głos niech idzie na rzecz listy P. S. P. R. ☛ **Nr. 6.** ☚

Stonawa. (Nasze święto Jubileuszowe.) Koło „Siły" w Stonawie obchodziło w niedzielę, dnia 6 marca br. 20-letni jubileusz swego istnienia. Przed dwudziestu laty zebrała się grupka ludzi, którzy postanowili sobie za cel, aby założyć w Stonawie stowarzyszenie, któreby rozszerzało oświatę wśród młodzieży robotniczej. Według opinji ówczesnej dla inteligentniejszych robotników znalazło się miejsce w „Sokole" lub w stowarzyszeniach narodowych, czy klerykalnych. Z początku nie zawsze szła praca tak gładko. Było trzeba zacząć na ugórach i na nieużytkach siać ziarno oświaty. Wystawa i akademja, urządzone z okazji jubileuszu, dały świadectwo z pracy naszego Koła. Ten, kto zwiedził wystawę i był zarazem gościem akademji i ma pojęcie o pracy i poświęceniu się w stowarzyszeniu oświatowem, to uzna pracę młodzieży dla dobra społeczeństwa. Z uznaniem patrzeli założyciele i starsi towarzysze na 20-letni dorobek pracy kulturalnej, która powinna być zachętą do dalszej intenzywniejszej pracy oświatowej. Jesteśmy na dobrej drodze, przeto powinniśmy iść wszyscy razem naprzód, bo jedynie przez uświadomienie i oświatę przyjdziemy do potęgi i wyzwolenia z pod jarzma kapitalistycznego. Z okazji jubileuszu obyło się dnia 6 marca br. w Domu Robotniczym w Stonawie dwudzieste Walne Zgromadzenie Koła „Siły", które zagaił przew. tow. Bubik Paweł w obecności 63 członków i reprezentantów stow. miejsc. Następnie chór Koła odśpiewał uroczyście dwie pieśni: „Leć pieśni" i „Cześć pracy" poczem przew. wspomniał zmarłych towarzyszy, których pamięć uczczono przez powstanie. Z reprezentantów przemawiał za Stow. spoż. w Stonawie tow. Motyka, za Macierz Szkolną i Rodzinę Opiekuńczą tow. Jeżowicz Fr., za bratnią organizację P. S. P. R. tow. Zielonka Karol. Ze sprawozdania wynika, że w roku 1931 oprawiono fortepian kosztem 2.100 Kcz. Zakupiono także 40 arów pola (parcelę) na urządzenie boiska. Sprawozdanie kasowe za rok 1931. Dochód Kcz 13.051'46, rozchód Kcz 12.654'15, saldo więcy na rok 1932 wynosi Kcz 397'31. Stan członków z końcem roku wynosi 86. W roku 1931 odbyło się 1 Walne zgromadzenie, 11 posiedzeń, 5 przedstawień, 1 bal wspólny z P. S. P. R. i 4 zabawy taneczne. Tow. Pasz W. podał sprawozdanie z sekcji gimnastycznej, która liczyła 34 ćwiczących dorostu szkolnego a dorosłych 18. Przy sekcji gimnastycznej uprawia się także grę „siatkówke" Zawodów rozegrano 5, z których najgłówniejsze były z bratniem Kołem Orłowa. Chór mieszany liczy 33 śpiewaków a męski 16. Urządzono wieczór pieśni i brano udział w koncercie pieśni w Żywocicach.

W roku 1931 urządzono 10-letni jubileusz istnienia języka międzynarodowego esperanto i jeden kurs języka esperanto. Członków jest 18. Bibljoteka posiada książek 553. Przeczytanych książek 360 przez 36 czytelników.

Ukonstytuowanie Wydziału w następnym numerze.

OD REDAKCJI.

A. W., Łyżbice: Nadesłane zostanie umieszczone. Pisz o sprawach bardziej nas obchodzących, dotyczących samego stowarzyszenia.

Redaktor odpow. Pachoł Ferdynand Karwina. — Wydawca: Zarząd Główny Stow. „Siła" w Czechosłowacji. — Czcionkami Ludowe. Drukarni we Frysztacie.—Używanie zn. gazet. pozwolono rozporz. dyrekcji poczt i telegr. w Opawie I. 43 423-III-31 z dnia 16. IX. 1931